

BOG

MÆND FRA FORSKELLIGE CIVILISATIONER (/BOEGER/MAEND-FRA-FORSKELLIGE-CIVILISATIONER)

Af Sharnush Parsipur (/forfattere/sharnush-parsipur-0) (2022)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/maend-fra-forskellige-civilisationer) for at anmelde

Flyd med sproget og overgiv dig til store eventyr fra et helt andet kulturelt perspektiv. Smuk kunst i koncentreret format.

LÅN PÅ BIBLIOTEKET

TAGS: IDENTITET (/TAXONOMY/TERM/4706) SAMFUNDSFORHOLD (/TAXONOMY/TERM/9159)

[\(HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?](https://bibliotek.dk/da/search/work/)

SEARCH_BLOCK_FORM=870970-

BASIS%63A62734051&FRAGMENT=CONTENT)

ANMELDELSE

06 jul.22

(/users/anne-kathrine-vindvad-kristensen)

Af Anne Kathrine Vindvad Laursen (/users/anne-kathrine-vindvad-kristensen)

Flyd med sproget og overgiv dig til store eventyr fra et helt andet kulturelt perspektiv. Smuk kunst i koncentreret format.

Det er med en vis bæven, jeg anmelder Sharnush Parsipur, fordi hun er en eminent historiefortæller og ikke mindst fordi, hendes universer er meget langt fra den danske logik. Hendes bøger foregår i en mellemøstlig sfære, som har et helt andet centrum og kulturforståelse end den vestlige forestillingsverden. Der er derfor en stor fare for, at Parsipurs univers flyver en dansk læser over hovedet, og at man forgæves leder efter en lineær fortællestruktur i hendes tekster. Det er bedst at give slip på trangen til en fornuftstyret, afrundet fortælling.

Sharnush Parsipur er iraner, men hun er også emigrant, der er bosiddende i vesten. Eller nærmere flygtning, da et autoritært regime har fordrevet hende fra den kulturhistorie, hun er rundet af. I 'Mænd fra forskellige civilisationer' skriver Parsipur om iranske civilisationer, men også om verdenscivilisationer og den måde, de påvirker hinanden og om faren ved at ensrette alle efter samme skabelon. I de ni forskellige civilisationer, hun præsenterer os for, dræbes kunstnersjæle og kulturer, når de bliver tvunget til at indrette sig et overherredømme.

I fortællingen 'Mænd fra Ur' smadrer moderne teknologi og tro på en "overcivilisation" den folkløse og ånd, som er civilisationen Urs iboende karakter. Ur må skabe rigdom på ny, efter bombernes regn har omdannet det flade land til et bakkerigt bombekrater-samfund, med mørke bjerghuler, der frarøver det dets sjæl. Men Parsipur viser også i denne historie, at man først for alvor kan se sin kulturs rigdom og særegenhed, når man kommer på afstand af sit hjemland.

Sharnush Parsipur skriver cirkulært, og personer og steder vikler sig ind og ud af de ni historier. Det kan minde lidt om Gabriel Garcia Marquez' 100 års ensomhed (<https://litteratursiden.dk/index.php/boeger/100-ars-ensomhed>), men det er strammere og mindre forvirrende. I 'Mænd fra forskellige civilisationer' er alle mænd enten glatragede, har skæg eller spiller tar. Den tarspillende mand går igen som historiebærende, hvormed Parsipur understøtter, at det er kunstneren, historiefortælleren, som udvikler og bærer sin civilisations sjæl. Den hurtige verden med masseproduktion, massevold og en hel masse maskiner skænder og ødelægger det smukke og rige ved forskellighed.

Samtidig er der en krads kolonialisme-kritik i Parsipurs ni fortællinger, f.eks. i historien om Mænd fra Mohenjo Daro, som er den eneste fortælling i 'Mænd fra forskellige civilisationer', der ikke omhandler civilisationer i Iran, men derimod i Indien:

"Da han fokuserede blikket, kunne han se, at Mohenjo Daro var ved at

forsvinde ned i dyb glemsel. Han spekulerede på, om dagen, hvor han kunne få lov til at fortælle om det storslåede hav, som alle svømmede i, nogensinde ville komme. I havet var der nemlig ingen som slog hinanden ihjel... Men problemet var, at der ikke fandtes maskiner i Mohenjo Daro... Når man ikke har maskiner i en civilisation, betyder det, at ens hjerne ikke fungerer optimalt, og ens intellekt ikke er en døjt værd. En hjerne der fungerer godt bygger maskiner."

Mændene fra de forskellige civilisationer har de samme karakteristika. Jeg læser det som om, Parsipurs vil sige, at vi alle er mennesker, der har noget grundlæggende tilfælles, men at vi må sørge for at dyrke og vedligeholde vores forskellige civilisationer og lade os inspirere og berige af hinandens forskelligheder. Som i fortællingen 'Mænd fra Elam, eller hvordan man lever lykkeligt uden kærlighed', hvor Parsipur skriver om vold, der avler mere vold, men også om lykke, som har så forskellige karakter:

"Nogle gange ligner lykken en myre, der bærer en byrde. En videnskabsmand vil måske en dag sige, at lykken er som en nøgle, man drejer, og der tændes lys i et værelse. En filosof kunne sige, at lykken er essensen af eksistensens allerførste pulserende kerne. For en husmor kan lykken se ud som en vaskemaskine. Da børn elsker at flyve med drager, ser de lykken som mildt blæsevejr. I gamle dage var de lykkelige kvinder dem, der ikke engang kendte ordet lykke, men bagte brød hver dag. Det er derfor ikke så mærkeligt, at en mand bryder ud i gråd, når han ser en spurv på en elektrisk ledning og bliver ejer af en lille trekant med himmeludsigt. Det er sådan man lever et lykkeligt liv uden kærlighed."

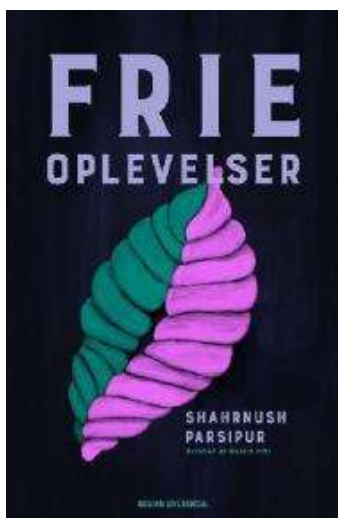
Parsipur skriver rammende, kort og humoristisk. Men hun skriver også drømmende, springende, og overraskende. Man ved aldrig hvor den historie, man læser, ender. Og så kan hun som få forfattere skrive om hele verden i en meget lille tekst. 'Mænd fra forskellige civilisationer' er kun 96 sider, plus det givende (og obligatoriske for en dansk Parsipur-udgivelse) efterord af oversætter Nazila Kivi.

Sharnush Parsipur minder mig om vores egen danske Karen Blixen (<https://litteratursiden.dk/forfattere/karen-blixen>) - hun er en eminent storyteller, hvis tekster hele tiden undviger sig en klar tydning eller morale. På trods af det lille format er 'Mænd fra forskellige civilisationer' store eventyr, overraskende kulturelle indblik og meget smuk kunst. Fortællingerne fortjener at blive genbesøgt for de mange lag, det smukke og uhøjtidelige sprog og portrætteringen af en verden, der er så fjern fra vores med genkendelige mennesker i forskellige civilisationer.

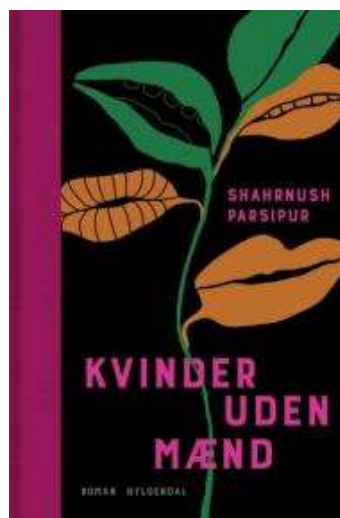
BOGDETALJER

Andre bøger af Sharnush Parsipur

(/boeger/frie-oplevelser-roman)
FRIE OPLEVELSER (/BOEGER/FRIE-OPLEVELSER-ROMAN)
Af Sharnush Parsipur

(/boeger/kvinder-uden-maend-roman)
KVINDER UDEN MÆND (/BOEGER/KVINDER-UDEN-
MAEND-ROMAN)
Af Sharnush Parsipur

Fremragende noveller